

P r o t o k o l

o výsledkoch prerokovania správy o doterajšom hospodárení a určení zásad na vyhotovenie programu starostlivosti o lesy (ďalej len správa) pre lesný celok **Paráč** na obdobie rokov **2022 – 2031** a pripomienok a požiadaviek na vyhotovenie programu starostlivosti o lesy, napísaný podľa § 41 ods. 9 zákona o lesoch.

A. Vstupné informácie :

Termín predloženia správy na Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov : 26.02.2021

Vyhotovovateľ programu starostlivosti :

Slovenská lesnícka spoločnosť a.s., Kuzmányho 5, 974 01 Banská Bystrica

Kontaktná osoba : Ing. Ján Bebej

Telefón : 0903 245 482 E-mail : jan.bebej@slsas.sk

B. Prerokovanie správy a spracovanie pripomienok

Správu o doterajšom hospodárení tvorí 9 hlavných kapitol.

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE
2. PREHLAD OBHOSPODAROVANIA A VLASTNÍCKYCH VZŤAHOV
 - 2.1. Prehľad výmer lesného celku podľa vlastníckych celkov a lesných hospodárskych celkov
 - 2.2. Zoznam zástupcov obhospodarovateľov lesov a OLH na LC
 - 2.3. Posúdenie stavu katastra nehnuteľností (KN) a majetkovo právnych pomerov
 - 2.4. Informácia o stave pozemkových úprav
3. PREHLAD DOTERAJŠIEHO HOSPODÁRENIA
 - 3.1. Výsledky hospodárenia vo vzťahu k platnému PSL
4. ŠPECIFIKÁ A OBMEDZENIA OVPLYVŇUJÚCE VYHOTOVENIE PSL A OBHOSPODAROVANIE LESOV
 - 4.1. Výskumné plochy, trvalé monitorovacie plochy, produktovody
 - 4.2. Semenné zdroje lesného reprodukčného materiálu
 - 4.3. Chránené územia ochrany prírody a ich ochranné pásma (Zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov)
 - 4.4. Chránené oblasti prirodzenej akumulácie vôd (chránené vodohospodárske oblasti) a ochranné pásma vodárenských zdrojov (zákon NRSR č.364/2004 Z.z. – vodný zákon v znení neskorších predpisov)
 - 4.5. Iné špecifiká a obmedzenia ktoré ovplyvňujú vyhotovenie PSL a obhospodarovanie lesov
5. KATEGORIZÁCIA LESOV NA LC
 - 5.1. Prehľad súčasnej a navrhovanej kategorizácie lesov na LC
 - 5.2. Zoznam dielcov navrhovaných na vyhlásenie za lesy ochranné (ďalej len "OL")

6. KOMPLEXNÉ ZISŤOVANIE STAVU A VÝVOJA LESOV A RÁMCOVÉ PLÁNOVANIE

6.1. Elaborát prieskumov KZSL na LC

6.2. Modely hospodárenia

7. ZÁSADY VYKONÁVANIA PRÁČ HÚL

7.1. Priestorové rozdelenie lesa

7.2. Meračské a mapovacie práce

7.3. Zisťovanie zásob dreva v lesných porastoch

7.4. Časová úprava

7.5. Ťažbová úprava

8. SÚČASTI PSL

9. ZÁSADY SPOLUPRÁCE S OBHOSPODAROVATEĽMI LESA, ODBORNÝMI LESNÝMI HOSPODÁRMÍ, A INÝMI SUBJEKTAMI

Oznámenie o predložení správy a žiadosť o predloženie pripomienok k správe a požiadaviek na vyhotovenie PSL boli účastníkom konania a osobám dotknutým vyhotovením programu starostlivosti o lesy doručené listom zo č. OÚ-ZA-OOP4-2021/023229/SCH zo dňa 14.5.2021.

Termín prerokovania správy v oznámení nie je uvedený. Vzhľadom na vyhlásenie mimoriadnej situácie na území Slovenskej republiky sa upustilo od verejného prerokovania správy.

Pripomienky k správe a požiadavky na vyhotovenie programu starostlivosti o lesy boli s vyhotoviteľom prerokované v Zákamennom dňa 29.7.2021.

V protokole sú riešené nasledovné pripomienky :

2.1. Prehľad výmer lesného celku (LC) podľa vlastníckych celkov (VC) a LHC

Vlastnícke celky v obvode príslušného lesného celku budú vytvárané, v zmysle § 39 ods. 4 a 5 zákona o lesoch, na základe evidencie lesných pozemkov podľa obhospodarovateľov lesov a odborných lesných hospodárov, ktorá je vedená Okresným úradom Námestovo a Dolný Kubín, pozemkovým a lesným odborom podľa § 4 ods.1 zákona o lesoch. V prípade, že vyhotoviteľ programu starostlivosti o lesy zistí, že lesy obhospodarujú neregistrovaní obhospodarovatelia lesov upozorní ich na povinnosti uložené v §4a a §4b zákona o lesoch.

Kódy jednotlivých obhospodarovateľov používané v databázach PSL budú stotožnené s kódmi obhospodarovateľov podľa lesníckeho GIS-u.

Vyhotovovateľ programu starostlivosti predloží príslušnému okresnému úradu, pozemkovému a lesnému odboru na doplnenie evidencie obhospodarovateľov vedenej podľa § 4 ods. 1 zákona o lesoch všetky novozariadené lesné pozemky, bezodkladne od zistenia tejto skutočnosti.

4.1. Výskumné plochy, trvalé monitorovacie plochy a produktovody.

Pri vypracovaní programu starostlivosti dôjde k aktualizácii TMP, VP a IP.

Zobrazenie trvalých monitorovacích plôch (TMP), výskumných plôch (VP) a inventarizačných plôch nie je súčasťou lesníckej mapy podľa platného mapového štandardu. Zobrazenie predmetných plôch na lesníckych mapách je možno na základe osobitnej objednávky.

V textových a mapových častiach programu starostlivosti budú zariadené len také TMP, VP a IP, ktoré zakladateľ aktívne využíva a eviduje, požiadal o ich zariadenie v programe starostlivosti a súčasne poskytol vyhotovovateľovi programu starostlivosti o lesy údaje o označení plochy, type plochy a súradniciach plochy (JTŠK).

NLC Zvolen zaslalo zoznam TMP a TVP s požiadavkami na ich obhospodarovanie listom 453/2021, 598/2021-4000 zo dňa 9.2.2021. V zmysle tohto listu sa na území lesného celku takáto plocha nachádza v k.ú. Lomná.

Ochranné pásma **elektrovodov a plynovodov**, ktoré prechádzajú lesnými pozemkami, je potrebné obhospodarováť pri rešpektovaní obmedzení podľa zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike.

V správe sú zapracované podklady správcov produktovodov :

Stredoslovenská distribučná, a.s. vrátila žiadosť Slovenskej lesníckej spoločnosti, a.s. o poskytnutie podkladov na vyhotovenie PSL ako nekompletnú s výzvou na jej doplnenie. Z odpovede SSE distribúcia je zrejmé, že nesprávne pochopila účel podanej žiadosti a bolo by vhodné zo strany Slovenskej lesníckej spoločnosti, a.s. riešiť vzniknutú situáciu osobným pohovorom.

Pokiaľ Stredoslovenská distribučná, a.s. bude trvať na podkladoch, ktoré uvádza vo svojom liste č. 4803/ZS/SSD zo dňa 02.02.2021, ktoré sú z pohľadu vyhotovenia PSL irelevantné budú elektrovody zamapované podľa skutočného stavu v teréne.

SPP distribúcia a.s., na žiadosť Slovenskej lesníckej spoločnosti a.s. o poskytnutie údajov o priebehu plynovodov a ich ochranných pásmach nereagovala. Plynovody budú zamapované podľa skutočného stavu v teréne.

SEPS a.s. zaslala informácie o priebehu elektrických vedení a požiadavky na vyhotovenie PSL listom PS/2021/000471 zo dňa 14.1.2021. Na území LC nie je vedenie tejto spoločnosti.

Transpetrol a.s.. v liste 000887/2021 z 26.01.2021 uviedol, že lesný celok nezasahuje do ochranného pásma ich prepravnej siete.

4.2. Zdroje lesného reprodukčného materiálu

Podklady NLC–LVÚ Zvolen, Odboru pestovania a produkcie lesa k vyhotoveniu programom starostlivosti o lesy boli zapracované v správe.

V zákone č. 138/2010 Z. z. o lesnom reprodukčnom materiáli v znení neskorších predpisov a vyhláske č. 501/2010 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o produkcii lesného reprodukčného materiálu a jeho uvádzaní na trh je upravený postup uznávania zdrojov reprodukčného materiálu, ktorý sa vykonáva pri obnove programu starostlivosti. Pre zaradenie uznaných zdrojov do textových a mapových častí programu starostlivosti o lesy je potrebné zo strany dotknutých osôb vykonať úkony tak, aby v čase predloženia návrhu programu starostlivosti bolo ukončené správne konanie o uznaní jednotlivých zdrojov lesného reprodukčného materiálu.

Kontakt: Ing. Dagmar Bednárová, PhD., NLC–LVÚ Zvolen, Odbor pestovania a produkcie lesa, T.G.Masaryka 22, 960 92 Zvolen, Tel: 045/5314245, Mobil: 0902 999 301, e-mail: bednarova@nlcsk.org

4.3. Chránené územia ochrany prírody a ich ochranné pásma (Zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov)

K tvorbe programu starostlivosti z pohľadu záujmov ochrany prírody sú nevyhnutné nasledovné podklady :

1. príslušnosť JPRL k stupňom územnej ochrany prírody

2. zakres priebehu hraníc chránených území v rámci LC
3. podklady definujúce rozsah obmedzenia bežného hospodárenia v lesoch v rámci LC napr. rozhodnutia, vyhlášky štátnych orgánov ochrany prírody a pod.
4. programy starostlivosti a záchrany vyhotovené na území lesného celku, ktoré by boli záväzným podkladom pre vyhotovenie alebo by mali vplyv na vyhotovenie programu starostlivosti o lesy (§ 54 ods.5 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov)
5. záväzné stanovisko vydané orgánom ochrany prírody

Plány hospodárskych opatrení budú navrhované podľa stavu lesných porastov, cieľov ochrany v príslušnom stupni územnej ochrany prírody podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. V návrhoch hospodárskych opatrení sa zohľadnia obmedzenia vyplývajúce zo zákona č. 543/2002 Z. z. a súvisiacich vykonávacích predpisov. Prípadné iné obmedzenia vyplývajúce z právoplatných rozhodnutí orgánov ochrany prírody vydaných na základe zákona 543/2002 Z. z, ktoré budú poskytnuté vyhotovovateľovi a Okresnému úradu Žilina, odboru opravných prostriedkov a nadobudnú právoplatnosť do 31.12.2021.

Súčasný programové riešenie spracovania programu starostlivosti o lesy umožňuje zaznamenať pri JPRL

- Stupeň územnej ochrany prírody (jeden záznam)
- Zónu ochrany prírody (dva záznamy + vyjadrenie podielu plochy v percentách)
- SKUEV (jeden záznam)
- CHVÚ (jeden záznam)
- Chránené územie (tri záznamy + vyjadrenie podielu plochy v percentách)

V lesníckych mapách budú JPRL, ktoré sú súčasťou NPR, PR označené písmenom R (kód značky 1600).

Rovnako vyhotovovateľ programu starostlivosti vypracuje a s návrhom programu starostlivosti odovzdá zoznam JPRL, v ktorých boli zohľadnené obmedzenia vyplývajúce z ustanovení zákona č. 543/2002 Z. z., resp. zo záväzného stanoviska a z právoplatných rozhodnutí príslušného orgánu životného prostredia s uvedením aktuálneho § zákona č. 543/2002 Z. z., príp. označenia rozhodnutia (kým bolo vydané, číslo a dátum vydania), ktorým bol predmetný režim obmedzení za účelom uplatnenia zámerov ochrany prírody určený. Uvedené rozhodnutia a záväzné stanovisko budú súčasťou všeobecnej časti programu starostlivosti.

V správe sú zapracované podklady od správy CHKO Horná Orava.

Prílohou protokolu je záväzné stanovisko Okresného úradu Žilina, odboru starostlivosti o životné prostredie, oddelenia ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja č. OU-ZA-OSZP1-2021/024053-002/Ora zo dňa 29.6.2021.

V lesnom celku sa nachádzajú lesné pozemky ktoré sú súčasťou európskej sústavy chránených území. Upozorňujeme NLC Zvolen, že zákon č.543/2002 o ochrane prírody a krajiny v ustanovení §28 ods. 6 určuje obstarávateľa programu starostlivosti o lesy ako oprávnenú osobu na podanie žiadosti o vydanie odborného stanoviska podľa § 28 ods.7 k tomuto projektu. Vzhľadom na skutočnosť, že odborné stanovisko vydané podľa § 28 ods.7 má byť súčasťou záväzného stanoviska orgánu ochrany prírody vydaného podľa §9 ods.1 písm. m) zákona 543/2002 Z.z. žiadame NLC Zvolen aby žiadosť podávaná na orgán ochrany prírody obsahovala odkazy na

oba právne tituly. Po obdržaní stanovísk tieto NLC bezodkladne poskytne Okresnému úradu v Žiline ako podklad k schvaľovaciemu konaniu.

V súvislosti zo zmenami v legislatíve na úseku ochrany životného prostredia upozorňujeme na:

ustanovenie § 13 ods. 1 písm. c) kde sa zakazuje použitie veľkoplošnej formy holorubného hospodárskeho spôsobu od druhého stupňa územnej ochrany prírody

ustanovenie § 14 ods. 1 písm. l) kde sa zakazuje používať iné spôsoby hospodárenia v lesoch ako prírode blízke hospodárenie ktoré je definované v § 2 písm. x) zákona o lesoch od tretieho stupňa územnej ochrany prírody

ustanovenie § 24 ods. 9 písm. h) kde sa zakazuje ťažiť drevnú hmotu holorubným hospodárskym spôsobom na území ochranného pásma jaskyne

ustanovenie § 49 ods. 7 písm. n) kde sa zakazuje ťažiť drevnú hmotu holorubným hospodárskym spôsobom na území ochranného pásma chráneného stromu

Národné lesnícke centrum Zvolen ako správca štátneho mapového diela s tematikou lesného hospodárstva a inštitúcia zabezpečujúca tvorbu metód a postupov vykonávania hospodárskej úpravy lesov zjednocuje postup vytvárania jednotiek priestorového rozdelenia lesov a evidovania územných stupňov ochrany prírody nasledovne:

- Organizácia ochrany prírody zabezpečí v teréne označenie osobitne chránených častí prírody v súlade s § 19 ods. 6 a 7 vyhlášky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov v termíne do 31.07.2021. Vyhotoviteľ PSL na základe vyznačenia hraníc chránených území a ich ochranných pásiem vykoná rozdelenie lesa na dielce do nového PSL. Priebeh hraníc nového rozdelenia JPRL do mapových diel PSL sa preberie na základe lomových bodov osobitne chránených častí prírody z podkladov dodaných organizáciou ochrany prírody.
- V prípade nevyznačenia hraníc osobitne chránených častí prírody do tohto termínu vyhotovovateľ PSL v zmysle Pracovných postupov HÚL, platných usmernení a v súlade s Dátovým štandardom PSL, v JPRL do ktorých zasahujú osobitne chránené časti prírody s rôznymi stupňami ochrany prírody (SOP), uvedie do príslušnej JPRL vždy najvyšší stupeň nachádzajúci sa v JPRL. V čístopise PSL bude pre jednotlivé chránené územia nachádzajúce sa v JPRL uvedený aj príslušný SOP. Do čístopisu sa uvedie text: "Na ploche s najvyšším SOP budú uplatňované hosp. opatrenia podľa príslušného modelu a na zvyšnej ploche podľa zákonných podmienok pre príslušný SOP". Zoznam JPRL s viacerými SOP bude súčasťou Všeobecnej časti PSL.
- Lesný porast so SOP=5 sa vždy vylišuje ako samostatný dielec. V prípade nevyznačenia hranice takéhoto chráneného územia v teréne príslušnou organizáciou ochrany prírody sa hranica 5. stupňa OP preberie z grafických podkladov a v PSL za takýto porast zariadi ako čiastková plocha.

4.4. Chránené oblasti prirodzenej akumulácie vôd a ochranné pásma vodárenských zdrojov (zákon NR SR č. 364/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov – vodný zákon)

Podklady poskytnuté Oravskou vodárenskou spoločnosťou a.s. sú zapracované v správe.

Územie lesného celku Paráč sa nenachádza v žiadnej chránenej vodohospodárskej oblasti, nachádzajú sa tu však vodárenské toky a vodárenské zdroje. K schváleniu návrhu programu starostlivosti o lesy bude potrebné vyjadrenie Okresného úradu Námestovo a Dolný Kubín, odboru starostlivosti o životné prostredie na úseku štátnej vodnej správy podľa § 28 ods.2 písm. e) vodného zákona.

V prípade, že sa počas vonkajších prác zistia aj iné vodné zdroje, ktoré nie sú v správe vodárenských spoločností a bude možné identifikovať ich správcu, je potrebné tohto kontaktovať a požiadať ho o poskytnutie údajov o vodnom zdroji, ktoré by mohli mať vplyv na vyhotovenie PSL.

4.5. Iné špecifiká a obmedzenia ktoré ovplyvňujú vyhotovenie programu starostlivosti o lesy a obhospodarovanie lesov na LC

V obvode lesného celku sa nachádzajú objekty Pro-Silva špecifikované obhospodarovateľom lesov Lesmi SR š.p. Banská Bystrica listom č. 2721/2021-210 zo dňa 28.1.2021. Plánovanie hospodárskych zásahov v JPRL Pro Silva objektov bude vychádzať z návrhu obhospodarovateľa lesa, ktorý je súčasťou vyššie citovaného listu pri súčasnom zohľadnení súčasného stavu porastov a rešpektovaní hlavných zásad obnovy a výchovy lesa ustanovených v § 20 a 21 zákona o lesoch.

6. Kategorizácia lesov na LC

Kategorizácia lesov je legislatívne upravená v § 13 až 16 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov.

V lesnom celku Lokca sú vyhlásené lesy osobitného určenia podľa § 14, ods. 2, písmeno f) zákona 326/2005 Z.z. o lesoch rozhodnutím B/2011/00193/SCH z dňa 03.02.2011 a lesy osobitného určenia podľa § 14, ods. 2, písmeno e) zákona 326/2005 Z.z. o lesoch rozhodnutím OU-ZA-OOP4-2021/07914/SCH zo dňa 18.3.2021

Kategóriu lesov ochranných vyhlási OÚ Žilina na návrh vyhotovovateľa programu starostlivosti. Návrh bude súčasťou žiadosti o schválenie návrhu programu starostlivosti. Vyhotovovateľ pri zaradovaní JPRL do kategórie lesov ochranných vychádza z návrhu kategorizácie lesov, ktorý bol vypracovaný Národným lesníckym centrom vo Zvolene pri komplexnom zisťovaní stavu lesa pre potreby rámcového plánovania, hodnotenia stavu a vývoja lesov. Prípadné odchýlky návrhu kategórie ochranných lesov od uvedeného podkladu je potrebné v programe starostlivosti písomne odôvodniť.

7. Komplexné zisťovanie stavu a vývoja lesov a rámcové plánovanie.

Vyhotovovateľ programu starostlivosti vykoná aktualizáciu stupňa ohrozenia JPRL v prípadoch potrebných pre riešenie obnovy lesa.

Doba zabezpečenia uvádzaná v programe starostlivosti nesmie prekročiť zákonom stanovený limit 10 rokov.

Vzhľadom na zdravotný stav lesných porastov a prognózy jeho vývoja je dôležité venovať pozornosť jedli v lesných porastoch ako potencionálnej náhrade smreka. Na zabezpečenie zastúpenia jedle v lesných porastoch sa odporúča:

- zvýšiť podiel jedle v cieľovom/obnovnom zastúpení na úkor iných (SM, BK), prípadne plánovať jej zastúpenia na hornej hranici intervalu pre jedľu.
- zvýšiť rubnú a obnovnú dobu jedle (140/40)
- v porastoch s relevantným zastúpením jedle používať výlučne 3-4 fázový maloploš.clonný rub v skupinách max na 2 výšky (30 árov) s ponechaním dospelých výstavkov jedle a ponechaním podúrovňových jedlí
- jedľu obnovovať v predstihu a plánovanie jej ťažby až v poslednej fáze - dorube
- predpisovať ochranu pred zverou oplotením
- vylúčiť z ťažby (rubnej či výchovnej) vrastavé a podúrovňové jedle

- vo výchovnej ťažbe v max. miere nepredpisovať do zásahu jedľu (hlavne v zmiešaných porastoch s DB, BK, SM)
- plánovať podsadbu jedle aj v porastoch bez jedle materskom poraste.

8. Zásady vykonávania prác HÚL

V prípadoch ak hranice LHC a LC nie sú totožné, požadujeme zachovať rozdelenie lesa vytvorené hranicou LHC a nespájať takéto dielce.

V lesníckych mapách budú zobrazené všetky chaty a rekreačné objekty s vysporiadaným druhom pozemku (zastavaná plocha), nachádzajúce sa v obvode mapovanej JPRL, alebo iného lesného pozemku (bezlesie).

Hranice LC sú pre vyhotovenie PSL záväzné. Zmenu hraníc LC možno vykonať z dôvodu ucelenosti obhospodarovania a po konzultácii s Okresným úradom Žilina, odborom opravných prostriedkov. Priebeh hranice lesného celku predloží vyhotoviteľ PSL po schválení návrhu PSL Okresnému úradu Žilina, odboru opravných prostriedkov vo formáte .blk.

Pri rozdelení lesa a opise porastov bude vyhotovovateľ rešpektovať LC určený orgánom štátnej správy.

Rozdelenie lesa vychádzajúce z rozdielnosti jeho obhospodarovateľov bude vyhotovovateľ rešpektovať len v prípadoch

- ak je hranica obhospodarovania v teréne vyznačená v zmysle § 27 ods. 7 vyhlášky MPSR č. 453/2006 Z.z. o hospodárskej úprave lesov a ochrane lesa
- ak s vyznačenou hranicou súhlasia susední obhospodarovatelia lesov, alebo bola hranica pozemku vytýčená geodetom.
- požiadavka na vytvorenie novej JPRL bola vznesená najneskôr do napísania protokolu
- v prípade rozdelenia JPRL po hraniciach parcely/parciel EKN je potrebné doložiť vyhotoviteľovi podklad na základe ktorého bola parcela v teréne vyznačená (vytyčovací protokol, geometrický plán) nakoľko vyhotoviteľ PSL má k dispozícii len údaje C registra katastra nehnuteľností
- požiadavka na vytvorenie novej JPRL preukázateľne vychádza z vôle vlastníka lesných pozemkov (žiadosť podal sám vlastník alebo ním splnomocnená osoba)

Novovzniknutá JPRL v predmetnej súvislosti musí byť zariaďovaná výlučne ako dielec v zmysle § 39 ods.6 zákona o lesoch.

V dielcoch v ktorých sa podľa podkladov KN nachádza viac vlastníkov lesných pozemkov, pričom hranice jednotlivých dohodou odovzdaných parciel (CKN, PKN) nie sú v teréne identifikované budú posudzované v súlade s § 39 ods. 6 zákona 326/2005 Z. z. o lesoch za spoločnú vec. Pre predmetný dielec bude v programe starostlivosti o lesy uvedený obhospodarovateľ lesa totožný s evidenciou obhospodarovateľov Okresného úradu Námestovo a Dolný Kubín.

V programe starostlivosti budú uvedení obhospodarovatelia lesov, ktorí si splnili povinnosti obhospodarovateľa lesa v súlade s § 4a zákona o lesoch a sú vedení v evidencii obhospodarovateľov lesov na Okresom úrade Námestovo a Dolný Kubín.

Okresný úrad poskytol vyhotovovateľovi programu starostlivosti databázu obhospodarovateľov lesov, aktuálnu k 1.1.2021, ktorá bude aktualizovaná k 31.12.2021.

Vyhotovovateľ programu starostlivosti bude pri rozdelení lesa rešpektovať katastrálne hranice, ktoré sú v teréne vyznačené v súlade s § 124 vyhlášky č. 79/1996 Z. z. v znení neskorších predpisov, ktorou sa vykonáva katastrálny zákon.

Vyhotovovateľ programu starostlivosti vykoná v čo najväčšej miere priestorové rozdelenie lesa tak, aby hranice existujúcich chránených území resp. zón boli súčasne hranicami JPRL a v spolupráci so správou CHKO Horná Orava a NP Malá Fatra overí správnosť ich priebehu do ukončenia vonkajších prác.

Vyhotovovateľ programu starostlivosti zabezpečí, aby nebolo duplicitné číslovanie JPRL v rámci LC.

Lesné pozemky budú v programe starostlivosti o lesy zariaďované v členení ktoré zodpovedá § 3 ods.1 zákona o lesoch v znení neskorších predpisov. Rozdiely medzi členením pozemkov doteraz platného programu starostlivosti a novým návrhom programu starostlivosti je potrebné dokladovať rozhodnutím alebo záväzným stanoviskom príslušného Okresného úradu, pozemkového a lesného odboru.

V predmetnej súvislosti upozorňujeme, že za rekreačné miesta podľa § 3 ods.1, písm. e) zákona o lesoch možno považovať výlučne také časti pozemkov, ktorých využívanie súvisí s využívaním funkcií lesa podľa § 30 zákona o lesoch, t. j. je potrebné posúdiť možnosť verejného využívania predmetného lesného pozemku na rekreačný účel (pozn.: Popisované rekreačné vyžívanie lesného pozemku verejnosťou je odlišné od rekreačného využívania pozemku, ktorý je pozemkom v okolí chaty, využívanej na rekreáciu vlastníkom chaty alebo jej nájomcom.)

Okresný úrad Námestovo a Dolný Kubín, pozemkový a lesný odbor poskytne vyhotoviteľovi prehľad rozhodnutí o vyňatiach, obmedzení využívania alebo záväzných stanovísk k zmene využitia lesných pozemkov v rámci LC za rok 2021 do 31.12.2021.

Pozemky v KN vedené ako lesné pozemky, ktorých využívanie na plnenie funkcií lesov alebo v súvislosti s nimi nie je možné, tzv. čierne plochy, budú uvedené v zozname pretrvávajúcich nezrovnalostí. Jedná sa o pozemky, ktoré nemajú charakter pozemkov podľa § 3 ods. 1 zákona o lesoch, ide o nesúlad druhu pozemku podľa údajov katastra nehnuteľností a skutočného stavu podľa § 3 ods. 2 zákona o lesoch.

V programe starostlivosti sa požaduje uviesť zoznam JPRL, v ktorých neboli z hľadiska návrhu hospodárskych opatrení dodržané modely hospodárenia (hospodársky spôsob, rubná doba, obnovné zastúpenie hlavných drevín). K príslušným zmenám bude uvedené odôvodnenie.

Pri opise porastov, v ktorých je kalamita odevidovaná v lesnej hospodárskej evidencii ako náhodná ťažba s ponechaním dreva v lesnom poraste a náhodná ťažba nevykonaná sa postupuje v zmysle usmernenia NLC-UHÚL Zvolen č.1/2013 z 29.10.2013.

Pokiaľ v lesných porastoch predrubného veku započala ich obnova vplyvom náhodných ťažieb je možné obnovené plochy mapovať ako porastové skupiny podľa zásad uvedených v Pracovných postupoch HÚL.

7.3. Zisťovanie porastových zásob

Zisťovanie porastových zásob sa vykoná podľa § 33 Vyhlášky MP SR č. 453/2006 Z. z. o hospodárskej úprave lesov a ochrane lesa. V zmysle § 33 ods. 4 vyhlášky MP SR č. 453/2006 Z. z. je možné :

- v porastoch nekvalitných a výmladkových zistiť zásobu podľa RT, odhadom, podľa LHE a pod.
- metódu aktualizácie zásob uplatniť v tých porastoch, kde v predchádzajúcom programe starostlivosti bola spoľahlivo zistená zásoba priemerovaním naplno a nebola vykonaná žiadna ťažba, resp. iba ťažba do výšky max. 10 % zo zásoby, pričom nedošlo k výraznejšej zmene charakteristík porastu, resp. ťažbová plocha v prípade holorubného hospodárskeho spôsobu je presne zmerateľná.
- v rubných porastoch, v ktorých bolo za posledné tri roky za sebou spracovaných viac ako 10% zásoby porastu náhodnou ťažbou a neukončuje sa v nich obnova, zisťovať porastovú zásobu metódou diferencovaných RT s presnosťou +/- 15%
- zisťovanie porastových zásob vo všetkých porastoch so stupňom ohrozenia 3. a 4. vykonať metódou rastových tabuliek
- zistenie zásoby porastových zvyškov (9 etáž) je možné vykonať vzorníkovou metódou
- v rubných porastoch s prevažným zastúpením agáta, hraba, duba cerového, brezy a topol'a osikového, v ktorých sa neplánuje ukončenie obnovy zistiť zásobu pomocou rastových tabuliek

Zoznam porastov v ktorých pre zisťovanie zásob dreva budú použité vyššie uvedené metódy sa požaduje predložiť k schvaľovaniu programu starostlivosti o lesy.

7.5. Ťažbová úprava

Objem obnovnej ťažby pre kategóriu hospodárskych lesov vysokého tvaru, okrem topoľových a vrbových lesných porastov, pri uplatnení podrastového a holorubného hospodárskeho spôsobu sa odvodí podľa jedného z ukazovateľov v zmysle § 29 vyhlášky č. 453/2006 Z. z. o hospodárskej úprave lesa a ochrane lesa. Vyhotovovateľ programu starostlivosti v príslušnej časti výber ukazovateľa pre odvodenie obnovnej ťažby zdôvodní, predovšetkým z pohľadu rozdelenia zásob po vekových stupňoch, výmery LC, zdravotného stavu lesných porastov, prípadne ďalších dôležitých skutočností. Rovnako sa žiada písomne zdôvodniť výšku navrhovanej obnovnej ťažby vo väzbe na hodnotu vybraného ukazovateľa, prípadne porovnať s údajmi ďalších ukazovateľov. Výška navrhovanej ťažby nesmie prekročiť vybraného ukazovateľa. Príslušné zdôvodnenia sú požadované vzhľadom na značný význam údajov – objem obnovnej ťažby na procesný postup schvaľovania programu starostlivosti v zmysle ustanovení správneho poriadku tak, aby predmetné dôvody nebolo potrebné obstarávať v procese správneho konania (sleduje sa zásada hospodárnosti a včasnosti správneho konania). Stanovenie ukazovateľa ťažby pre ostatné kategórie, tvary lesa a hospodársky spôsob výberkový sa riadi príslušnými odsekmi § 29 vyhlášky č. 453/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov.

V prípade, že v zmysle záväzného stanoviska orgánu ochrany prírody nie je možné v rubných porastoch plánovať hospodárske zásahy v hospodárskych lesoch vysokého tvaru bude v týchto JPRL uvedený spôsob obhospodarovania – bez zásahu „b“.

Vzhľadom na ustanovenie § 23 ods.16 zákona 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov a §2 ods.4 vyhlášky MPSR č.297/2011 Z.z. o lesnej hospodárskej evidencii v znení neskorších predpisov sa objem ležaniny (kalamity) jednotlivých drevín v m³ uvedie len pri opise porastov. V návrhu hospodárskych opatrení sa objem ležaniny (kalamity) neuvádza.

Ležaninou sa rozumie všetka drevná hmota, ktorá neprodukuje prírastok a živé vývraty po vetrových kalamitách. Akákoľvek živá hmota aj s nepatrným asimilačným aparátom, ktorá ešte produkuje prírastok sa podchyť v živej zásobe porastu.

9. Súčasť programu starostlivosti o lesy

Vyhotovenie programu starostlivosti o lesy sa riadi čiastkovou zmluvou o dielo 10/NLC/2021-VO, ktorú uzavrelo Národné lesnícke centrum Zvolen ako objednávateľ a Slovenská lesnícka spoločnosť a.s. Banská Bystrica ako zhotoviteľ. Predmet čiastkovej zmluvy je definovaný v článku III. zmluvy a článok IV., ods. 1.6., stanovuje formu odovzdávania jednotlivých náležitostí programu starostlivosti o lesy. Čiastková zmluva o dielo 10/NLC/2021-VO je prístupná na internetovej stránke <https://www.crz.gov.sk/data/att/2709381.pdf>

Vyhotovenie súčasti programu starostlivosti o lesy nad rámec zmluvy sa riadi ustanovením § 40 ods. 7 zákona o lesoch.

10. Zásady spolupráce s obhospodarovateľmi lesa, odbornými lesnými hospodármi, a inými subjektmi

Hospodárske opatrenia pre obdobie od skončenia platnosti programu starostlivosti do schválenia návrhu programu starostlivosti dohodne obhospodarovateľ lesov prostredníctvom OLH s vyhotovovateľom programu starostlivosti. Vyhotovovateľ programu starostlivosti tieto navrhnuté úlohy spracuje a predloží Okresnému úradu Žilina, odboru opravných prostriedkov na odsúhlasenie. Okresný úrad Žilina odporúča navrhnuté úlohy opatriť vyjadrením Okresného úradu Žilina odboru starostlivosti o životné prostredie, oddelenia ochrany prírody, vybraných zložiek životného prostredia kraja a pri každej JPRL uviesť aj stupeň územnej ochrany prírody.

Rekonštrukcie lesa nie je možné odsúhlasovať podľa § 41 ods. 14 zákona o lesoch, nakoľko zákonnou podmienkou pre ich realizáciu je schválenie v procese správneho konania!

Zmeny vyplývajúce z hospodárenia za obdobie od skončenia terénnych prác do konca posledného roka platnosti programu starostlivosti v zmysle § 35 ods.6 písm. b) predložia obhospodarovatelia lesov vyhotovovateľovi do 15. januára 2022.

V záujme nekomplikovaného procesu schvaľovania programu starostlivosti Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov odporúča obhospodarovateľom lesa v období november a december 2021 realizovať len nevyhnutné ťažby dreva, ktoré nezakladajú nutnosť aktualizácie programu starostlivosti k termínu 01.01.2022.

Všetky termíny, podklady a zásady na vyhotovenie programu starostlivosti určené správou o doterajšom hospodárení, ktoré neboli upravené v tomto protokole inak, zostávajú v platnosti.

Návrh programu starostlivosti o lesy predloží jeho vyhotovovateľ na Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov, referát pôdohospodárstva najneskôr v termíne podľa § 41 ods. 9 zákona o lesoch.

Písomné požiadavky na vyhotovenie PSL a pripomienky ku správe zaslali na OÚ Žilina v termíne do prerokovania správy :

- Dendis Michal, Mrzáčka 834, Oravská Lesná
- Dendis Michal - 2, Mrzáčka 834, Oravská Lesná
- OLH Michal Škapec mailom, 27.5.2021
- Rabčan Emil, Kubínska 707, Oravská Lesná
- Beňuš Anton, Lehotská 887, Oravská Lesná

- *Paľák Anton, Kubínska 998, Oravská Lesná*
- *v spoločnom podaní: Brachňáková Štefánia, Oravská lesná 657, Brachňák Ľudovít a Brachňáková Monika, Oravská Lesná 1076*
- *v spoločnom podaní: Brachňáková Štefánia, Oravská lesná 657, Paľák Anton, Oravská Lesná 773*
- *Brázdová Agneša, Oravská Lesná 182*
- *Briš Ferdinand, Oravská Lesná 767*
- *Chudoba Ľuboš, Oravská Lesná 913*
- *Harenčáková Jozefína, Dlouhá třída 1321/117, Havířov, ČR*
- *Mgr. Mateáš Jaroslav, Oravská Lesná 229*
- *Kapičák Emil, Lidická 795, Třinec, ČR*
- *Kvak Karol, Pribišská 121, Oravská Lesná*
- *Kvak Karol - 2, Pribišská 121, Oravská Lesná*
- *Kojďáková Marta, Lesná 584/34, Žilina – Bánová*
- *v spoločnom podaní: Kojďová Štefánia, Oravská Lesná 430, Brachňák Ľudovít a Brachňáková Monika, Oravská Lesná 1076*
- *Kuhajda Jozef, Kubínska 702, Oravská Lesná*
- *Paľáková Margita, Kubínska 649, Oravská Lesná*
- *v spoločnom podaní: Kvak Jozef, Oravská lesná 810, Chromek Domink, Oravská Lesná 810, Murínová Augustína, Svinná 250, Murínová Eugénia, Svinná 249, Chromek Izidor, Luční 911, Valašské Klobouky, ČR, Hladeková Jozefína, Oravská Lesná 410, Kvak Ján, M.R.Štefánika 891/32, Chynorany, Kvak Pavol, Oravská Lesná 878*
- *Olbertová Vlasta, Oravská Lesná 303*
- *Oparty Silvester, Kubínska 852, Oravská Lesná*
- *Rabčan Pavol, Oravská Lesná 798*
- *Poleč Miroslav, Jašikova 2478/3, Čadca*
- *Slepiak Viktor, Brišovka 320, Oravská Lesná*
- *Kvak Štefan, Kubínska 703, Oravská Lesná*
- *Murín Tomáš, Pribišská 833, Oravská Lesná*
- *v spoločnom podaní Svinčák Urban a Svinčáková Agneša, Bučina 847, Oravská Lesná*
- *Viater Ľuboš, Kubínska 1018, Oravská Lesná*
- *Vojvodová Ružena, Slovenské Pravno 40*
- *Noga Emil, Kubínska 660, Oravská Lesná*
- *NLC Zvolen, Sokolská 2,*
- *CHKO Horná Orava*
- *OU Žilina OSŽP1,*

Všetky písomné pripomienky k správe o doterajšom hospodárení a o určení zásad na vyhotovenie programu starostlivosti o lesy pre lesný celok **Paráč** sú prístupné na: https://drive.google.com/drive/folders/1hKMEPB2ubuRZUGWAVcKW23ocJz_ir4K?usp=sharing

Podklady presahujúce veľkosť formátu A3 boli poskytnuté vyhotoviteľovi PSL v origináloch doručených na Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov.

Podklady k vyhotoveniu správy, alebo požiadavky na vypracovanie pokynov na vyhotovenie programu starostlivosti, okrem obhospodarovateľov a vlastníkov lesných pozemkov, predložili a návrh programu starostlivosti im bude poskytnutý na posúdenie ich zapracovania :

- *Správa CHKO Horná Orava*
- *Správa NP Malá Fatra*
- *Oravská vodárenská spoločnosť a.s. Dolný Kubín*
- *Okresný úrad Námestovo a Dolný Kubín, odbor starostlivosti o životné prostredie*
- *Okresný úrad Námestovo a Dolný Kubín, odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek štátnej vodnej správy*
- *Okresný úrad Námestovo a Dolný Kubín, pozemkový a lesný odbor*

Tento protokol bol napísaný po prerokovaní správy o doterajšom hospodárení a o určení zásad na vyhotovenie programu starostlivosti pre lesný celok **Paráč** a pripomienok dotknutých osôb dňa **30.08.2021 v Žiline**.

Zapísal : Ing. Martin Schestág

4

OKRESNÝ ÚRAD ŽILINA
ODBOR STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja
Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina

OKRESNÝ ÚRAD ŽILINA	
16. 07. 2021	
Číslo zápisnice: 2021/0044555	Číslo spisu:
Prílohy:	Vybavuje: <i>BKO SCH</i>

Okresný úrad Žilina
Odbor opravných prostriedkov
referát lesného hospodárstva
Vysokoškolákov 8556/33B
010 08 Žilina

Váš list číslo/zo dňa

OU-ZA-OOP4-2021/023229/SCH

Naše číslo

OU-ZA-OSZP1-2021/024053-002/Ora

Vybavuje/linka

Ing. Oravcová/5685

Žilina

29.06.2021

Vec

„Žiadosť o predloženie pripomienok k správe o doterajšom hospodárení a požiadaviek na vyhotovenie Programu starostlivosti o lesy pre lesný celok Párač“ – záväzné stanovisko podľa § 9 ods. 1 písm. m) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov

Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja (ďalej len „Okresný úrad Žilina“), ako príslušný orgán štátnej správy na úseku ochrany prírody a krajiny, podľa § 4 ods. 1 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v zmysle § 67 písm. f) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“), k žiadosti: **Okresný úrad Žilina, Odbor opravných prostriedkov, referát lesného hospodárstva, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina** (ďalej len „žiadateľ“), dáva podľa ustanovenia § 9 ods. 1 písm. m) zákona, nasledujúce

záväzné stanovisko:

Návrh Programu starostlivosti o les (ďalej len „PSL“) sa týka lesného celku Párač. Lesný celok Párač sa nachádza v okresoch Dolný Kubín a Námestovo a zasahuje do katastrálnych území Oravská Lesná, Lomná a časti katastrálnych území Hruštín, Zázrivá a Zákamenné.

Z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny patrí lesný celok Párač do pôsobností Štátnej ochrany prírody, Správy CHKO Horná Orava a orograficky spadá do oblasti Oravských Beskýd, Podbeskydskej brázdy, Podbeskydskej vrchoviny a Oravskej Magury. Lesné porasty sú situované v B až D zóne CHKO Horná Orava, kde v zmysle zákona platí štvrtý až druhý stupeň ochrany. Zároveň sú predmetné porasty súčasťou Chráneného vtáčieho územia Horná Orava (SKCHVU008), ktoré má totožné hranice ako CHKO Horná Orava a predmetom ochrany sú najmä európsky významné druhy napr. chrapkáč poľný (*Crex crex*), hlucháň hôrny (*Tetrao urogallus*), ďateľ trojprstý (*Picodies tridactylus*). Osobitne významný je výskyt hlucháňa hôrneho a tetrova hoľniaka hlavne, kde z hľadiska ochrany bola vyčlenená osobitná časť územia so špecifickými podmienkami ochrany, ktorá v prípade LHC Párač predstavuje oblasť Párača.

OKRESNÝ
ÚRAD
ŽILINA

Telefón
041/733 5685

Fax

E-mail
michaela.oravcova@minv.sk

Internet
www.minv.sk

IČO
0151866

Okresný úrad Žilina nahliadol do dostupných podkladov k vyhotoveniu PSL a v súlade s odborným stanoviskom ŠOP SR, Správy CHKO Horná Orava č. CHKO HO/117-006/2021 zo dňa 21.06.2021 (doručené 22.06.2021) a z hľadiska dotknutých záujmov ochrany prírody a krajiny požaduje, aby boli dodržané a zapracované nasledujúce pripomienky:

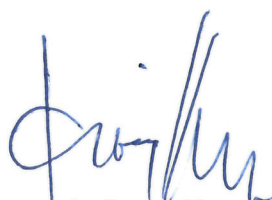
1. Pre lesné porasty zahrnuté v návrhu lesov osobitného určenia (LOU) písm. e) aplikovať Rámcový návrh osobitného režimu hospodárenia a Základných rozhodnutí a cieľov hospodárenia pre tieto LOU vyhotovené Ing. Zimom.
2. Pre lesné porasty zahrnuté v ekologicko-funkčnom priestore EFP2 hniezdiská hlucháňa hôrneho akceptovať Program záchrany hlucháňa hôrneho s možnosťou odbornej modifikácie podľa odborného posúdenia Správy CHKO Horná Orava.
3. V prípade, že Rámcový návrh osobitného režimu hospodárenia a Základných rozhodnutí a cieľov hospodárenia, Program záchrany hlucháňa hôrneho a aktuálne charakteristiky lesných porastov a iných relevantných okolností budú vo vzájomnom nesúlade, v bodoch kde podľa predloženého rámcového návrhu osobitného režimu hospodárenia má následne právo rozhodnúť o jeho aplikácii S-CHKO Horná Orava a môže tak na vlastnú odbornú zodpovednosť urobiť. V prípade, že sa so správcom/vlastníkom (alebo aj vyhotoviteľom PSL) v daných bodoch nedohodne, platia pravidlá priaznivejšie pre druh hlucháň hôrny, resp. sa postupuje striktne podľa uvedeného Programu záchrany.
4. Zapracovať zoznam lesných porastov lesov osobitného určenia, vypracovaných podľa vyššie uvedených kritérií a z nich vyplývajúcich obmedzení na dotknutých lesných celkoch do nových PSL.
5. Zapracovať ostatné požiadavky uplatňovaných na zabezpečenie adekvátnej ochrany prírody pri vyhotovovaní PSL s ich akceptáciou správcom/ vlastníkom po vzájomnej konzultácii a následne ich zapracovať do plánu hospodárskych opatrení:
 - a) ponechanie vybraných častí porastov v bezzásahovom režime,
 - b) uplatňovať jemnejšie spôsoby hospodárenia (lokalita - zamokrené, pri vodných tokoch, prameniskách, závery dolín, hrebeňové a podhrebeňové lokality, s výskytom vzácných a chránených druhov, s citlivými lesnými biotopmi a i.),
 - c) kontinuálne ponechávanie minimálneho počtu biotopových stromov materského porastu, resp. ponechávanie skupín stromov materského porastu,
 - d) ponechávanie dostatočného množstva odumretého dreva,
 - e) neaplikovať chemické látky.
6. Počas vyhotovovania nových PSL uplatniť vo vhodných lokalitách prírode blízke hospodárenia doplnené o požiadavky zabezpečujúce ochranu prírody (vrátane napr. aj ochrany pôdy a vodného režimu) aj v lesných porastoch, ktoré sa nachádzajú v nižších stupňoch ochrany.
7. Za účelom eliminácie a predchádzania negatívnych vplyvov odporúčame vykonávať na podmáčaných a rašeliniskových lokalitách približovanie dreva hlavne v období so zamrznutou pôdou a snehovou pokrývkou a za použitia konských záprahov.

Okresný úrad Žilina, po oboznámení sa so všetkými podkladmi pre vydanie záväzného stanoviska konštatuje, že účelom vyhlásenia lesov osobitného určenia na dotknutých lesných porastoch je zmena kategórie a s tým spojená zmena priorít cieľov hospodárenia. Hospodárske, ekonomicky zamerané ciele vystrieda prírodoochranský cieľ, ktorého nutnosť zabezpečenia vyplýva aj z platnej legislatívy ochrany prírody, dokumentácie ochrany prírody, aktuálnom stave chráneného druhu európskeho významu hlucháňa hôrneho a jeho biotopov v rámci CHVÚ Horná Orava, susedných orografických celkov, v rámci Slovenskej republiky, prihraničných oblastí Poľska, Moravy, ako aj z hodnotenia Európskej komisie nášho prístupu k zabezpečeniu ochrany uvedeného druhu. Za predpokladu dodržania vyššie uvedených podmienok plánovanou činnosťou budú dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny v prijateľnej miere a z hľadiska dotknutých záujmov ochrany prírody a krajiny Okresný úrad Žilina nemá ďalšie námietky voči návrhu

hospodárskych opatrení na obdobie platnosti PSL 2022-2031 pre LC Párač. Vyššie uvedené opatrenia zadefinované z hľadiska ochrany prírody a krajiny majú za cieľ v predloženom dokumente ochrany prírody a krajiny najmä stanoviť rámec zlepšenia stavu biotopov, lesných spoločenstiev a biocenózy lesa ako národného, kultúrneho a prírodného dedičstva, a preto je potrebné tieto podmienky akceptovať

Okresný úrad Žilina
odbor starostlivosti o životné prostredie
Vysokoškolákov 8556/33B
010 08 Žilina
-1-

Ing. arch. Pavel Kropitz
vedúci odboru

Na vedomie
ŠOP SR, Správa CHKO Horná Orava, Bernoláková 408, 029 01 Námestovo

OKRESNÝ
ÚRAD
ŽILINA

Telefón
041/733 5685

Fax

E-mail
michaela.oravcova@minv.sk

Internet
www.minv.sk

IČO
0151866